

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

21 april 2011 / rapportnummer 2516-40

1. Voorlopig oordeel over het MER

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beverwijk wil een nieuw bestemmingsplan vast laten stellen voor het strand van Wijk aan Zee.¹ In de huidige situatie zijn op het strand seizoensgebonden strandhuisjes en seizoensgebonden en jaarrond geëxploiteerde paviljoens en andere niet permanente gebouwen aanwezig. Het nieuwe bestemmingsplan moet jaarrondexploitatie van drie strandpaviljoens en overnachtingsmogelijkheden in de strandhuisjes gedurende de zomermaanden mogelijk gaan maken.² Vanwege de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat wordt voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De gemeenteraad van Beverwijk is bevoegd gezag.

De Commissie signaleert bij toetsing aan de vastgestelde notitie reikwijdte en diepgang en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Hierover heeft een gesprek plaatsgevonden met de initiatiefnemer en het bevoegde gezag.

De Commissie adviseert een **aanvulling op het MER** op te stellen voordat het besluit wordt genomen. De tekortkomingen in het MER betreffen:

- een duidelijk beoordelingskader en een overzichtelijke beoordeling van het voornemen;
- een volledige beschrijving van de kenmerkende habitats en aanwezige (beschermde) soorten in het studiegebied³;
- een volledige effectbeschrijving en toetsing van het voornemen aan de relevante aspecten van de habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- een beschrijving van maatregelen waarmee eventuele negatieve milieueffecten kunnen worden voorkomen.

Door het ontbreken van deze informatie geeft het MER onvoldoende inzicht in de milieueffecten van het voornemen. De Commissie gaat in haar advies vooral in op de in het MER opgenomen natuurinformatie.

Een deel van de milieuaspecten is niet opgenomen in het MER, maar in de toelichting op het bestemmingsplan. Dit betreft ondermeer informatie over verkeer en parkeren, luchtkwaliteit, waterhuishouding en archeologie. Dit betekent dat het MER niet als zelfstandig document, maar in combinatie met het bestemmingsplan moet worden gelezen. De Commissie heeft in dit advies zowel de informatie uit het MER als de milieu-informatie uit de toelichting op het bestemmingsplan betrokken.

¹ Het plangebied bestaat uit het strand en het gedeelte van de Noordzee dat binnen de gemeentegrenzen valt.

² Dit betreft voor een deel het legaliseren van gedoogde situaties en het in overeenstemming brengen van de bouwvlakken uit het geldende bestemmingsplan met de werkelijke (in de loop der jaren verschoven) plaats van bebouwing.

³ Het studiegebied bestaat uit het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Algemeen

In het MER ontbreekt:

- een duidelijk beoordelingskader voor de effecten van het voornemen;
- een (overzichtelijke) en complete effectvergelijking van de referentiesituatie en het voornemen (bijvoorbeeld in tabelvorm).

Voor het kunnen beoordelen van de effecten van het voornemen is het essentieel dat een beoordelingskader in het MER is opgenomen en dat de effecten van het voornemen worden vergeleken met de referentiesituatie⁴.

Daarnaast ontbreekt in het MER een uitwerking van het *worst case* scenario, een beschrijving van de ontwikkelingen die het voornemen maximaal mogelijk maakt⁵ en de effecten hiervan. Op basis van een beschrijving van het *worst case* scenario kunnen mogelijk significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat worden bepaald. In het MER is dit scenario niet uitgewerkt en beschreven. Omdat bij verstoring in Natura 2000-gebieden al snel sprake is van een significant negatief effect, is een uitgewerkt *worst case* scenario in het MER essentieel.

De Commissie wijst erop dat het toetsingskader voor de Natuurbeschermingswet afwijkt van de referentiesituatie uit het plan-MER. Bij het bepalen van mogelijke effecten van het voornemen op Natura 2000-gebieden moet als referentie worden uitgegaan van de feitelijke, actuele situatie van het milieu. In het plan-MER worden de effecten van het initiatief vergeleken met de feitelijke situatie inclusief de autonome ontwikkeling.

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met:

- een beschrijving van het huidige feitelijke gebruik;
- een beschrijving van de ontwikkelingen die het voornemen maximaal mogelijk maakt;
- een beoordelingskader voor de effecten van het voornemen;
- een (aanvullende) beschrijving van de effecten van het voornemen;
- een overzichtelijke effectvergelijking.

⁴ De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling in het studiegebied.

⁵ Het aantal overnachtingen in strandhuisjes en de bezoekersaantallen die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt.

2.2 Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Op basis van een beperkte inventarisatie⁶ geeft het MER een beknopte, maar niet volledige beschrijving van de actuele en verwachte (toekomstige) natuurwaarden in het studiegebied.⁷ In het MER ontbreekt een beschrijving van het voorkomen en de ontwikkeling van de habitattypen Witte en Grijze duinen⁸ en van de complementaire broedvogels Paapje en Tapuit⁹. Het MER geeft daarmee voor het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat onvoldoende inzicht in de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten.¹⁰

De overnachtingsmogelijkheid in de strandhuisjes leidt mogelijk tot meer betreding van het achterliggende Natura 2000-gebied. De mogelijke effecten hiervan op habitattypen en genoemde broedvogels evenals een beschrijving van eventueel benodigde maatregelen ontbreken in het MER.

Eveneens ontbreekt een beschrijving van effecten op geluid en verstoring in cumulatie met andere activiteiten. Het MER noemt in dit verband mogelijk negatieve geluidseffecten door evenementen en sportwedstrijden.¹¹ Hierbij zijn mogelijk relevant:

- een effectbeschrijving op genoemde broedvogels;
- een eventuele verminderde vestiging van broedvogels in het voorjaar.

Het beschrijven van het effect op verstuiwing en lichte overstuiwing (structuurkenmerken van respectievelijk Witte en Grijze duinen) is, bij toename van bebouwd oppervlak, mogelijk relevant, bijvoorbeeld voor de aanwezigheid van de Blauwe zeedistel.

Een volledige beschrijving van de oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten is essentiële informatie in het MER omdat het inzicht geeft:

- in de actuele en verwachte natuurwaarden en de effecten van het voornemen;
- in eventuele cumulatieve effecten in combinatie met andere activiteiten;

⁶ Quick scan ecologie Strand Wijk aan Zee, Els & Linde BV, 09.113, januari 2010.

⁷ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl of kunnen mogelijk gegevens van PWN worden geraadpleegd.

⁸ Zie ook de reactie PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland op de notitie reikwijdte en diepgang (bijlage 3 in het MER) en de zienswijze van 4 april 2011, waarin ondermeer wordt ingegaan op het voorkomen van Grijze duinen in de Dorpsduinen en het Vuurbaakduin, Witte duinen in het Vuurbaakduin, enkele kleine voorkomens van vochtige habitats en de doelstelling voor Embryonale duinen.

⁹ Het doel voor de complementaire broedvogel het Paapje in het Natura 2000-gebied is uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren. Er wordt gesproken in het milieueffectrapport over een kleine kans op broedhabitat in het overige duin nabij Wijk aan Zee. Er is geen informatie verzameld over het wel of niet aanwezig zijn van deze soort. Het MER geeft geen informatie of juist deze gebieden geschikt zijn voor potentiële hervestiging. Voor de Tapuit geldt hetzelfde, hierbij is het doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

¹⁰ Zie ook de zienswijze van de Stichting Duinbehoud, waarin gewezen wordt op onvolledig onderzoek en het ontbreken van een deugdelijke feitelijke onderbouwing van de ecologische paragraaf.

¹¹ In het MER (verstoring door geluid, pag. 101) wordt aangegeven dat geluidversterkte evenementen en sportwedstrijden geluidsoverlast en -hinder veroorzaken, ook in het Natura 2000-gebied. Aangegeven wordt dat zij buiten het onderzoekskader vallen omdat zij pas na een aparte procedure vergund worden. Dit kan betekenen dat elk evenement dat de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kan brengen aan een voortoets en mogelijk Passende beoordeling moet worden onderworpen.

- of de natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast;
- in eventueel benodigde mitigerende¹² maatregelen.

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met een volledige beschrijving van de in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat opgenomen habitattypen en habitatrichtlijnsoorten, de effecten van het voornemen alsmede een beschrijving van de eventueel benodigde mitigerende maatregelen.

2.3 Flora- en faunawet

In het MER ontbreekt een beschrijving van het voorkomen en ontwikkeling van:

- de Zandhagedis¹³ in de zeereep¹⁴;
- broedvogels in het Natura 2000-gebied gelegen achter de strandhuisjes.

De overnachtingsmogelijkheden in de strandhuisjes die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden mogelijk tot meer betreding van het achterliggende duin. De effecten daarvan op bovenstaande soorten evenals eventueel benodigde mitigerende maatregelen ontbreken in het MER. Eveneens ontbreekt een beschrijving van verstoring van broedvogels door een toename van geluid en betreding van de duinen in cumulatie met evenementen bij strandpaviljoens of op het strand. Hierbij dient inzicht te zijn in een eventuele verminderde vestiging van broedvogels door geluid en verstoring door evenementen¹⁵ in het voorjaar op basis van het *worst case* scenario.

Het MER gaat niet in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor bovengenoemde beschermde soorten. Er is niet bepaald of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden. Indien verbodsbepalingen¹⁶ overtreden kunnen worden moet in het MER worden aangegeven welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort en of ont-heffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.¹⁷

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met een volledige beschrijving welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt, alsmede eventuele mitigerende maatregelen.

¹² In de quick scan en in de samenvatting van het MER wordt gesproken over mitigerende maatregelen gerelateerd aan het Natura 2000-gebied. Dit wijst op een mogelijk negatief effect op het Natura 2000-gebied. In een dergelijke situatie is een aanvraag van een Nb-wet vergunning via de verslechterings- en verstoringstoets nodig. De constatering in MER en bestemmingsplan dat er geen vergunning voor de Nb-wet nodig is, lijkt daarom niet terecht.

¹³ Flora- en faunawet tabel 3 soort bijlage IV Habitat richtlijn. De EHS is ook aangewezen voor de zandhagedis.

¹⁴ EHS en Natura 2000-gebied.

¹⁵ Zie paragraaf 2.2

¹⁶ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 – 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹⁷ Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient de toetsing aan de Flora- en faunawet afgerond te zijn.

3. Overige opmerkingen en aanbevelingen

De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

Mitigerende maatregelen

Bij de in het MER beschreven mitigerende maatregelen is niet onderbouwd hoe deze maatregelen kunnen worden uitgevoerd.¹⁸ Inzicht in de mogelijkheden het nemen van maatregelen te borgen is hierbij van belang. De Commissie denkt hierbij aan maatregelen als toezicht en handhaving en fysieke maatregelen, zoals het plaatsen van rasters en hekwerken.

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met een beschrijving van maatregelen waarmee negatieve milieueffecten kunnen worden voorkomen en te beschrijven hoe maatregelen kunnen worden geborgd.

Verkeersafwikkeling

Het MER gaat niet in op verbeteringen voor de afwikkeling van verkeer en parkeren. In een aparte procedure¹⁹ zal worden onderzocht of verbeteringen in de verkeersafwikkeling en parkeren mogelijk zijn.

De Commissie adviseert in de Dorpsvisie Wijk aan Zee gemeentelijk beleid voor duurzame mobiliteit en alternatieve vervoersvormen (collectief vervoer, fiets) te betrekken.

Externe veiligheid

Het plan voldoet volgens de toelichting op het bestemmingsplan aan het beleid en de normstelling voor externe veiligheid. De Veiligheidsregio wijst in dit kader op de risico's die verbonden zijn aan een mogelijk toxisch incident bij de oxygasinstallatie van Tata Steel.²⁰

De Commissie adviseert op basis van het lokale veiligheidsbeleid aanvullende maatregelen²¹ te overwegen.

¹⁸ Zo wordt in de quick scan het plaatsen van een raster als zinvol beschouwd om illegale betreding van het duin te voorkomen. In een mondelinge toelichting geeft de gemeente aan dat dit buiten haar competentie valt.

¹⁹ Dorpsvisie Wijk aan Zee

²⁰ Zie zienswijze Veiligheidsregio Kennemerland i.o. waarin wordt gewezen op de mogelijkheid van slachtoffers binnen en buiten het plangebied en de ligging binnen het effectgebied van o.a. strandpaviljoens.

²¹ De Veiligheidsregio noemt een noodplan voor de strandpaviljoens, risicobewustzijn vergroten en opname van de strandpaviljoens als kwetsbare objecten in de risicokaart.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

